

nál 5, Gyenge Györgynél 5, Ridinger Mihálynál 2 hordó jó bort találtunk, áruk hordónként 50 frt. Hitelbe azonban ezek sem adják.“

II. R u d o l f császár Prágából 1580. decz. 30-án (Hung. fasc. 14,381.) dörgegelmes leiratot küldött a szepesi kamarára:

„Értesítenek bennünket, — ugymond — hogy t o k a j i s z ő l ő i n k e t fölötte r o s s z u l m ű v e l i k, mialatt ottani udvarbiránk s egyéb hivatalnokaink szőlői jól vannak művelve s amíg azok bővelkednek borban, addig a mi udvari pinczéink szükségét szenvednek. A szepesi kamara tehát értesítsen bennünket, hogy állanak a dolgok s hogyan lehetne ezeken a bajokon segíteni.“

A szepesi kamara (Hung. fasc. 14,382.) M i k s a főherceghez 1581 márcz. 3-án ezeket írja: „Kaptuk főségednek január 24-én kelt levelét, melyben parancsolja, hogy 10—12 hordó regécezi és miskolczi legfinomabb bort küldjünk a király ő felsége pinczéje számára. Szívesen küldenénk, ha v o l n a p é n z ű n k. A pénztár üres, olyan meg nem akad, a ki kölcsön adna. A M á g ó c h y adta 12 hordó regécezi bort már elküldtük az udvarnak.“ A főherceg erre 1581. márczius 28-án megparancsolta a pozsonyi sóhivatalnak, hogy azonnal szedjen össze 600 frtot és küldje el a szepesi kamarának borok vásárlására.

Dr. Takáts Sándor.

Erdélyi görög kereskedők 1701-iki szabadalomlevele. I. Lipót király az erdélyi görög kereskedők számára 1701. szeptember 12-én (Hofffinanz 13,925.) a következő szabadalmakat adta.

A kereskedés — ugymond — sokáig pangott a hosszú háborukban, itt az ideje, hogy azt helyreállítsuk. A görögök, kik képesek mindennel kereskedni, pártfogásunkért folyamodnak. Meghallgatván kérésüket, beleegyezésünket adtuk, még pedig:

1. Valamennyiüket, a kik Erdélyben laknak vagy kereskedést üznek, védelmünkbe vesszük, még pedig úgy, hogy senki mástól ne függjenek, mint a bécsi udvari kamarától és az erdélyi thezauráriátustól.

2. Boltjaikban vagy sátraikban, melyeket szokásuk szerint a vásárokon vagy a városok s falvakban bírnak, miként azelőtt is, mind all' i n g r o s s o, azaz egész véggel és rőffel, mind pedig kicsiben egyaránt kereskedhetnek s e kiváltságukban senki őket háborgatni ne merészelje, mert a kárt duplán fizeti meg.

3. A kereskedés nagyobb biztonságára és kényelmére, őket és azon helyeket, a hol laknak, fölmentjük a kvártélyozástól és az előfogatok szolgáltatásától s más hasonló terhektől.

4. A g ö r ö g k e r e s k e d ő k t á r s u l a t a, mely e kiváltságleve-
lünket élvezi, bárhova menjen is, mind Erdélyben mind Magyarországon, mindenütt méltányos áron jusson élelemhez és a házakban vagy várakban éjjel vagy nappal áruival együtt menedéket találhasson. Ha pedig kárt szenvedne, akkor azért a felelősség az egész illető vármegyét terhelje.

5. Az élelmi czikkeket saját szükségletükre a görög kereskedőknek is szabad összevásárolniok, azonkívül mindenféle áruikkal bárhol, Erdély-

ben vagy az örökös tartományokban kereskedésüket szabadon üzhetik és a szokásos harminczadon kívül semmivel sem terhelhetők. Azt azonban megjegyezzük, hogy az arany, ezüst, kénese és salétrom kivitele, Erdélyből és Magyarországból egyaránt tilos, avagy csakis előzetes jóváhagyásunkkal s bánya- és pénzverő hivatalunk pecsétje alatt lesz megengedhető. Ha ilyesmit engedély nélkül szállítanak, elkoboztatik a fiscus számára.

6. Megengedjük a görög társulat tagjainak, hogy maguk közt bírót és esküdteket választsanak, a kik a köztük támadt tisztán kereskedelmi pereket és viszályokat elintézzék, még pedig minden fölebbezés kizárásával. Polgári ügyeik is első fokban az ő választott bírójuk elé tartoznak s onnan fölebbezhetők a thezauráriátushoz; innen viszont, ha a viszály tárgya 500 frtnál nagyobb értékű volna, a bécsi udv. kamara elé terjesztendő, de a bünvádi esetek közvetlenül az erdélyi thezauráriátus elé viendőek, azonban nagyobb fontosságú ügyekben az udvarhoz is lehet felfolyamodni.

7. Senki sem lehet e görög társulatnak tagja a választott bíró előzetes tudta és beleegyezése nélkül s annak kiváltságait sem élvezheti.

8. Megengedjük azt is, hogy ha valamelyik kereskedőnek nemes ember ellen valami jogos panasza vagy követelése volna s azt bírói úton akarná keresni, aziránt ne az erd. főkormányzékhez, hanem a thezauráriátushoz fordulhasson. Azért ha nemes ember kereskedik, ebben a dologban, nem élvezheti nemesi kiváltságát, ő is olyan, mint a többi közönséges kereskedő s kereskedelmi ügyekben ugyanazon kereskedelmi bíróság alá van vetve.

9. Végül az egész társulat e kiváltságokért, a szabadalomlevél keltétől számítva, évenkénti adó fejében: 1000 rajnai frtot fizessen a thezauráriátusba, a mely ezer frtot aztán maguk közt méltányosan vessék ki s osszák meg.

Dr. T. S.

Kasza-behozatal Bécsből 1629-ben. A magyar kamara 1629. ápril. 11-én azt jelentette a bécsi udvari kamarának (Hung. fasc. 14,476.), hogy egyes kereskedők nagy tömegben szállítják a kaszát Bécsből Magyarországra. A minap is a kassai és lőcsei kereskedők 4500 darabot, Bethlen Gábor megbízottjai pedig 1800-at szállítottak Pozsony felé. Most meg bizonyos Czimmermann Ádám nevű eperjesi kereskedő akarná 800 darabot behozni.

A magyar kamara e nagymértékű szállítást fölötte gyanusnak találván, visszatartotta az egész szállitmányt. „Háborus hírek érkeznek mindenfelől — ugymond — s a magyarok igen értik, miként kell a kaszából kardot verni!” Mivel azonban a nádor a továbbszállítást megengedte, a kamara is útnak eresztette a kereskedőket, előbb azonban óvadékot vévén az illetőktől.

Az udvari kamara helyeselvén ez eljárást, 1629. máj. 14-én kimondta, hogy ezentúl csak külön vámlevéllel engedi meg a kasza-szállítást Magyarországra. A vámlevél kiadását pedig maga számára tartotta fenn,